

Jaarrapportage Gebieds Gericht Handhaven Mest 2020

Januari 2021

Aan: Bestuurlijk Overleg project GGH-mest

Van: Regiegroep project GGH-mest

**WAAROM
MOEILIJK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

POSTBUS 1045

6801 BA ARNHEM

GIRO3254768

Inhoud

Inleiding	4
1. Organisatie & Communicatie	5
1.1 Sturing en organisatie	5
1.1.1 Stand van zaken doelen uit Meerjarig Plan van Aanpak 2020 en verder	5
1.1.2 Structuur project	6
1.1.3 Nieuwe vormen van analyseren en samenwerken	6
1.2 Communicatie	7
1.2.1 Interne communicatie	7
1.2.2 Externe communicatie	7
2. Analyse	9
2.1 Geanalyseerde thema's en uitkomsten	9
2.1.1 Waterkwaliteit	9
2.1.2 Stoppers	9
2.1.3 Planning op planning	9
2.1.4 Intermediair met landbouwactiviteiten	9
2.1.5 Top 10	9
2.1.6 Uitkomsten (totaal)	10
2.2 Aandachtspunten	10
2.2.1 Niet elke analyse leidt tot een selectie	10
2.2.2 Aandacht voor gecoördineerde overdracht en afstemming naar uitvoering	10
3. Uitvoering	11
3.1 Algeheel overzicht	11
3.2 Toelichting controles	12
3.2.1 Waterkwaliteit	12
3.2.2 Stoppers	14
3.2.3 Planning op planning	14
3.2.4 Derogatie	14
3.2.5 Top 10	15
3.2.6 Meldingen en Signalen	16
3.3 Aandachtspunten	16
4. Conclusies en aanbevelingen	18
4.1 Conclusies	18
4.2 Aanbevelingen	18

Bijlage 1	Voornaamste figuren uit “Notitie sturing en organisatie” van oktober 2020	20
Bijlage 2	Communicatiemiddelen	22
2.1	Handleiding persbericht GGH Mest op hoofdlijnen.....	22
2.2	Persbericht juli 2020.....	22
2.3	Persbericht Stal & Akker	24
2.4	Overzicht van gemeenten die de samenwerkingsafspraken al hebben ondertekend.	25

Inleiding

In deze jaarrapportage informeren wij u over de voortgang en resultaten van het project Gebieds-Gericht Handhaven mest (GGH-mest) in 2020. We doen dit aan de hand van de onderwerpen:

- Organisatie, sturing, besturing en samenwerking;
- Communicatie, tussen projectpartners onderling en over het project naar buiten toe;
- Analyse, hoe zijn de te controleren adressen geselecteerd?
- Uitvoering, hoe verliepen de gezamenlijke controles en welk resultaat leveren zij op?
- Conclusies en aanbevelingen, we sluiten af met wat we leren van 2020 en hoe we dit vertalen naar 2021.

1. Organisatie & Communicatie

1.1 Sturing en organisatie

1.1.1 Stand van zaken doelen uit Meerjarig Plan van Aanpak 2020 en verder

In het 'Meerjarig plan van aanpak 2020 en verder' zijn doelen voor het project GGH-mest voor 2020 benoemd. Hieronder beschrijven we deze doelen en bijbehorende stand van zaken.

- *Het onderdeel informatie-uitwisseling zal zo snel mogelijk worden afgerond, en leiden tot daadwerkelijke informatie-uitwisseling;*
In februari is de Verstrekkingenwijzer als onderdeel van de samenwerkingsafspraken vastgesteld en ondertekend door de eerste partijen. Met deze Verstrekkingenwijzer wordt informatie-uitwisseling toegankelijker gemaakt. Er vindt informatie-uitwisseling tussen de deelnemende partijen plaats, zowel bij de analyse van onderwerpen als bij de uitvoering. Veelal gebeurde dit via e-mail en mondeling. In 2020 zijn we gestart met een verbeterslag hierop. We gaan Teams gebruiken als platform waarin gegevens voor de betrokken partijen toegankelijk zijn voor raadpleging en bewerking. We waren hier nog niet mee gestart, omdat de praktische uitwerking en borging van AVG-eisen wat voeten in aarde had.
- *Opstellen kwalitatief goede selectie/risico gestuurd toezicht, met gebruikmaking van elkaars informatie*
In 2020 is door de analistengroep via het uitwisselen en vergelijken van informatie een selectie met adressen voor gezamenlijke controles ontstaan. Meer hierover leest u in paragraaf 2.
- *Met kerngroep opstellen selectie/programma 2021;*
Via het kernteam waarin alle deelnemende partijen vertegenwoordigd zijn is er een voorstel gedaan voor de onderwerpen die in 2021 door de analistengroep zullen worden geanalyseerd. In de regiegroep hebben partijen hun gemotiveerde voorkeur aangegeven. De analistengroep heeft deze geprioriteerd en gaat hiermee in 2021 aan de slag.
- *Communicatie inzetten om draagvlak voor naleving te bevorderen. Snelle totstandkoming van het communicatieplan is een voorwaarde hiervoor.*
Dit jaar is de communicatiestrategie ontwikkeld en vastgesteld. Er is een start gemaakt met de concrete uitwerking van deze strategie wat zal leiden tot diverse communicatiemiddelen met als doel de deelnemende partijen met elkaar te verbinden en ze van informatie te voorzien. In de uitwerking zullen middelen en een tijdsplan worden beschreven en uitgewerkt.

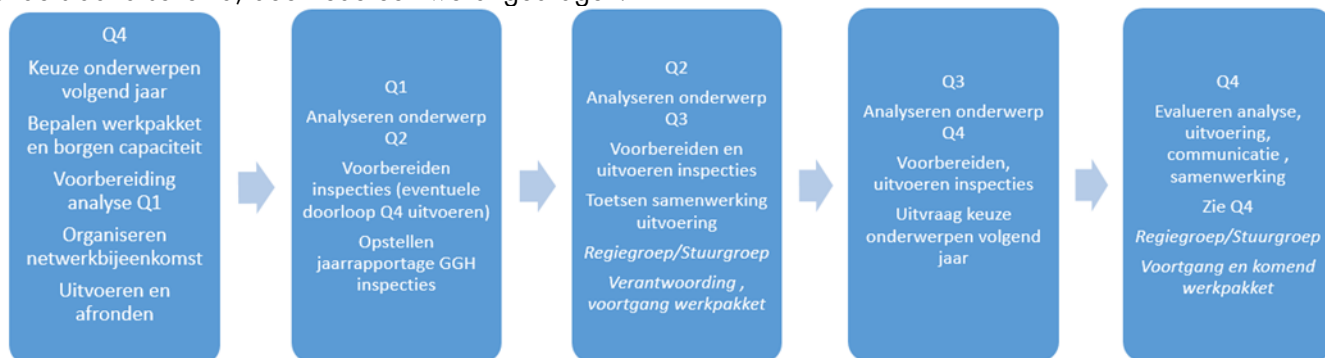
Er is gecommuniceerd over de controles m.b.t. het onderwerp Waterkwaliteit via een persbericht en een interview. **Deze berichten zijn terug te vinden in bijlage 2.**

1.1.2 Structuur project

Afgelopen jaar is de structuur van het project onder de loep genomen door de regievoerder vanuit LNV en is er een tussenevaluatie op het project gedaan door bureau KokxDeVoogd. Gebleken is dat de sturing van het project nogal zwaar is ten opzichte van de uitvoering. Ook is de behoefte uitgesproken om de belangen en verwachtingen van de deelnemende partijen expliciet inzichtelijk te maken.

Coördinatie, trekker analyse, trekker uitvoering

Uit de gesprekken en evaluatie komt naar voren dat het werken in kwartalen met behulp van onderstaand schema, door iedereen wordt gedragen:

Dit schema komt uit de notitie sturing en organisatie uit oktober 2020, de figuren 2 en 3 uit deze notitie zijn als bijlage 1 bij deze rapportage gevoegd.

Binnen deze cyclus is afgesproken dat de coördinatie over het gehele project door Provincie Noord-Brabant wordt verzorgd. Het onderdeel analyse trekt RVO en het onderdeel uitvoering/ inspecties wordt door de NVWA geleid. Het onderdeel communicatie wordt door een externe adviseur namens LNV getrokken.

1.1.3 Nieuwe vormen van analyseren en samenwerken

Samenwerking Brabants Omgevings Datalab (BOD)

De samenwerking met het BOD is dit jaar verder verkend. Onderzocht is of in 2021 het BOD en de analistengroep bij een onderwerp elkaars kennis kunnen gebruiken om nog gericht resultaten te boeken. Resultaat ervan is terug te vinden in verkenning van te analyseren onderwerpen 2021. De memo Thema's 2021 is als bijlage bij de rapportage gevoegd.

Samenwerking Bibob/ondermijning/veiligheid

Met het RIEC (Regionale Informatie- en Expertise Centra) en betrokken beleidsafdelingen van de diverse partners zijn we de juiste verbanden aan het leggen met het Bibob-beleid, ondermijning en veiligheid. We onderzoeken waar in de 'cyclus' van het GGH-mest project deze thema's elkaar raken en kunnen versterken. Kortom, hoe we op de juiste momenten de juiste stappen met elkaar zetten.

1.2 Communicatie

Hieronder beschrijven we wat er naast het opstellen van de communicatiestrategie nog meer gerealiseerd is m.b.t communicatie intern en extern voor het project GGH-mest.

1.2.1 Interne communicatie

Handleiding persberichten

Er is een 'handleiding persberichten' opgesteld waarin stap voor stap is aangegeven hoe de ontwikkeling van een persbericht, inclusief woordvoering, tot stand komt en verantwoordelijkheden.

Webtekst

De werkgroep heeft een webtekst ontwikkeld die (als basis) gebruikt kan worden voor de website van deelnemende partijen.

Q&A

Er wordt gewerkt aan een eerste set afgestemde Q&A (vragen en antwoorden) over GGH Mest. Dit document wordt gebruikt bij communicatie over het project. Het helpt bijvoorbeeld inspecteurs bij het beantwoorden van vragen van ondernemers en communicatieadviseurs bij het beantwoorden van vragen door de omgeving en media.

Digitale bijeenkomst inspecteurs

In het najaar is er een kleinschalige digitale bijeenkomst geweest voor inspecteurs en teamleiders van de handhavende partners en kernteamleden. Doel was om op basis van de eerste inspecties ervaringen uit te wisselen. Met de opgedane feedback worden momenteel de instrumenten en de werkafspraken voor controles verbeterd.

Nieuwsbericht

Er is een start gemaakt met het samenstellen van een nieuwsbericht voor deelnemende partijen. Het doel van het nieuwsbericht is dat de ontwikkelingen en nieuwtjes binnen het programma GGH Mest gedeeld worden.

1.2.2 Externe communicatie

Persbericht Controles Waterkwaliteit

Begin juli is een persbericht uitgegaan over de start van de controles Waterkwaliteit in Brabant. Deze is door verschillende media opgepikt. Woordvoering is gedaan door waterschap Aa en Maas. Naar aanleiding van de ervaringen is een handleiding GGH-persberichten opgesteld. Ook zijn naar aanleiding van die publiciteit door leden van het Algemeen Bestuur van waterschap, Provinciale Staten van Noord-Brabant en de Tweede Kamer vragen gesteld. In november is naar aanleiding van het persbericht een artikel in 'Stal en Akker' gepubliceerd, waarin het mede gaat over het project GGH mest.

Projectcommunicatie

In juli is de nieuwsbrief van het Brabantse Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht met een special over GGH Mest (ca 120 mailadressen) verschenen. GGH Mest is opgenomen als item in het juli-nummer van de Limburgse nieuwsbrief Samen Sterk in Limburg (handhaving in het buitengebied).

Op 9 september heeft de RUD een (fysieke) bijeenkomst georganiseerd over het project Gebiedsgericht handhaven Mest. Informeren en enthousiasmeren stonden centraal.

Vertegenwoordigers van het waterschap Limburg, de provincies Limburg en Brabant, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg- Noord en de Peelgemeentes Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas en Nederweert waren aanwezig. Van toezichthouder, beleidsmedewerker en manager tot wethouder en burgemeester.

Doel van de bijeenkomst was kennisdelen, ervaringen uitwisselen en stappen bespreken die genomen worden ten behoeve van het verbeteren van de waterkwaliteit. Ondanks de 1,5 meter werden er veel nieuwe contacten gelegd, informatie uitgewisseld en bijgepraat.

Ondertekening samenwerkingsafspraken/verstrekkingenwijzer en vergroten betrokkenheid gemeenten

De dit jaar vastgestelde samenwerkingsafspraken en verstrekkingenwijzer zijn bedoeld om partijen wegwijs te maken in het samenwerken en uitwisselen van gegevens. Wat mag wel en wat niet?

Daarnaast zijn gemeenten geen actieve deelnemers aan het project, maar wel bijna altijd het bevoegde gezag als het om inrichtingen met mestactiviteiten gaat. Gemeenten besteden hun taken uit aan deelnemende partners als omgevingsdiensten of in Limburg de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord. Het is daarom belangrijk om deze gemeenten bij het project te betrekken. In Brabant zijn in Q2 via de opdrachtgeversplatforms van ODBN en ODZOB gemeenten geïnformeerd en gevraagd om ook te ondertekenen. Dit riep wel vragen op. Er zijn daarom begin juli samen met RVO twee digitale informatiebijeenkomsten georganiseerd. Het gaat er niet om dat alle gemeenten sec ondertekenen, we willen vooral dat ze bekend zijn met het project en zich scharen achter de uitvoering ervan. Zo kunnen er geen misverstanden ontstaan bij de daadwerkelijke handhaving. Het ondertekenen de samenwerkingsafspraken is hier wel een uitgelezen middel voor. In de bijlage zijn de deelnemende gemeenten opgenomen.

De genoemde stukken m.b.t. communicatie zijn terug te vinden in bijlage 2.

2. Analyse

Inleiding

We willen als partners binnen het project GGH-mest invulling geven aan 'risico gestuurd en integraal toezicht'. Dat betekent dat alleen die bedrijven gezamenlijk gecontroleerd worden, die in de ogen van de betrokken organisaties een risico vormen. Vanuit de analistengroep proberen we met behulp van risico-indicatoren en (openbare) data te komen tot een selectie van bedrijven die vermoedelijk een overtreding hebben begaan. In dit hoofdstuk geven we aan hoe en wat we hebben geanalyseerd en wat daarvan de resultaten zijn.

2.1 Geanalyseerde thema's en uitkomsten

In de volgende alinea's leest u met welke onderwerpen we aan de slag zijn gegaan.

2.1.1 Waterkwaliteit

Bij de analyse "Waterkwaliteit" selecteren we bedrijven met een verhoogde kans op het vervuilen van het grondwater en oppervlaktewater. Bij de analyse is rekening gehouden dat het bedrijf in de buurt van een waterloop ligt. En als risicofactoren: mestscheiding en geen tegengesteld belang bij de afvoer van mest. Na analyse zijn er 19 adressen geselecteerd. Voor Brabant 13 adressen en voor Limburg 6.

2.1.2 Stoppers

Stoppers zijn intensieve veeteeltbedrijven (varkens/kippen) die per 1 januari stoppen met hun intensieve veeteelt activiteiten. Onderzocht is of er bij de Brabantse "stoppers" aanwijzingen zijn dat het bedrijf niet is gestopt. De analyse en verdere bestudering heeft niet geleid tot selectie van bedrijven voor gezamenlijke inspectie. Begin 2021 wordt bij een aantal bedrijven aan de hand van data nog nagegaan of de mest die in de opslagen is aangetroffen, verantwoord is afgezet.

2.1.3 Planning op planning

De NVWA heeft de waterschappen en de omgevingsdiensten uitgenodigd om aan te sluiten bij controles op varkensbedrijven. De partners hebben gekeken waar overlap was binnen hun planning en naar ruimte om wellicht toch gezamenlijk een aantal adressen gezamenlijk te bezoeken. Dit heeft geleid tot een selectie van 13 adressen waarbij de controle gezamenlijk wordt uitgevoerd.

2.1.4 Intermediair met landbouwactiviteiten

We zijn als analisten met het gegeven, én landbouwer én intermediair, aan de slag gegaan. In het gebied Limburg-Noord komen dan 27 adressen/bedrijven naar voren. Omdat we niet alles fysiek kunnen/willen controleren zijn de adressen/bedrijven gerangschikt (weging), onder ander naar: waar vinden veel/bijzondere activiteiten plaats. Verder wordt de opbrengst uit eerdere inspecties (waar mogelijk) weer meegenomen in verdere analyse en selectie.

2.1.5 Top 10

Binnen de deelnemende partijen bestaat vaak wel een beeld over welke bedrijven risicovol zijn. We hebben daarom deze vraag bij de toezichthouders uitgezet. In het gebied Limburg-Noord heeft dit geleid tot vijf adressen die inmiddels zijn onderzocht binnen het GGH-project. In het gebied Oost-Brabant zijn er negen adressen genoemd waarbij partijen nu afstemmen of het nuttig en mogelijk is om deze gezamenlijk te gaan inspecteren.

2.1.6 Uitkomsten (totaal)

Uit voorgaande blijkt dat er in totaal 37 adressen vanuit de “analyse” zijn aangeleverd voor inspectie. In onderstaande tabel staat per organisatie, per selectie, de toezegging vermeld.

Tabel 1: Aantal adressen aangeleverd voor inspectie

	Aa en Maas	De Dommel	ODBN	ODZOB	RUD/WS Limburg	NVWA	Samen
Waterkwaliteit	5	7	5	3	6	19	
Planning op Planning	0	2	5	3	4	13	37
Top 10	-	-	-	-	5	5	

2.2 Aandachtspunten

2.2.1 Niet elke analyse leidt tot een selectie

Het blijkt dat niet iedere analyse van een thema automatisch tot een selectie leidt. Daar waar de uitkomst ‘niets aan de hand’ is, zijn er geen adressen om over te dragen aan de uitvoering. Het is hier wel belangrijk om goed aan te geven waarom dat vanuit de analyse geconcludeerd wordt. Er was immers wel een reden om met het thema aan de slag te gaan.

2.2.2 Aandacht voor gecoördineerde overdracht en afstemming naar uitvoering

Het is bij de overdracht van een selectie (van analyse naar uitvoering) belangrijk dat er goede afstemming plaatsvindt over het hoe en waarom van de selectie. Met deze achtergrondinformatie zijn partijen beter voorbereid op de gezamenlijke inspectie. Nu richten zij zich nog vooral op de te toetsen regelgeving vanuit de eigen organisatie. In 2021 willen we dat hier mee focus op het gezamenlijke doel in komt.

3. Uitvoering

Inleiding

Vanuit de Analyse zijn in totaal 37 adressen aangeleverd. Deze vormen de basis voor de uitvoering van gezamenlijke inspecties voor het project GGH-mest. Op de aangeleverde adressen vindt een check plaats op inhoud en daarna wordt de planning van de daadwerkelijke controles georganiseerd met de partners.

3.1 Algeheel overzicht

In onderstaande twee tabellen staat een overzicht van de controles en de resultaten daarvan.

Tabel 2: Overzicht controles

Naam onderzoek	Van analyse	Controles voorzien	Controles uitgevoerd	Nog uit te voeren
Waterkwaliteit O-Brabant	13	14	14	0
Waterkwaliteit Limburg-N	6	6	0	6
Varkens/planning op planning	n.v.t.	17	11	6
Meldingen / Top 10 Limburg	5	9	9	0
Derogatie	n.v.t.	5	5	0
Signalen	n.v.t.	3	3	0
Totaal		54	42	12

Toelichting

Er is een verschil tussen **'Van analyse'** en **'Controles voorzien'**. Dit komt vooral doordat er naast de gezamenlijke controles vanuit de analyse, ook andere (spontane) controles gezamenlijk zijn opgepakt. **'Controles uitgevoerd'** betekent dat de fysieke controle heeft plaatsgevonden. Dit wil niet zeggen dat de controle volledig is afgehandeld omdat er nog (administratief) onderzoek kan lopen.

Tabel 3: Overzicht resultaten

Overzicht resultaten	TCU	NVWA			Waterschap			Omgevingsdienst		
		NIO	NA	A	NB	NA	A	NB	NA	A
Waterkwaliteit O-Brabant	14	6	2	6	1	1	8	6	6	
Waterkwaliteit N-Limburg	6	(1)								
Varkens/planning op planning	17	8	5	4	1		1	9 (2)	2	6 (3)
Meldingen/Top 10 Limburg	9	3	6				2	1		4
Derogatie	5		4	1			2			2
Signalen	3	3								
Totaal	54	20	17	11		1	13		8	18

Toelichting

TCU: totaal aan controles voorzien door de NVWA

NIO: nog in onderzoek

NB: controle "loopt nog"

NA: niet akkoord

A: akkoord

(1) Dossiers zijn doorgeschoven naar 2021 in overleg met RUD en Waterschap Limburg

(2) Deze 6 dossiers betreffen 2 dossiers met een provinciale vergunning en 4 zijn niet in onderzoek genomen door RUD. Er is in 4 dossiers wel contact geweest tussen RUD en gecontroleerde.

(3) 3 dossiers zijn door ODZOB meegegeven aan NVWA. NVWA heeft fysieke controle uitgevoerd vanwege Covid-19.

2 Dossiers zijn door ODBN gestopt omdat de locatie meedoet aan de "Warme sanering varkenshouderij"

1 Dossier is doorgeschoven naar 2021

3.2 Toelichting controles

In onderstaande sub-hoofdstukken staat per controle-onderwerp een korte toelichting.

3.2.1 Waterkwaliteit

Overzicht resultaten	TCU	NVWA			Waterschap			Omgevingsdienst		
		NIO	NA	A	NB	NA	A	NB	NA	A
Waterkwaliteit O-Brabant	14	6	2	6	1	1	8	6	6	
Waterkwaliteit N-Limburg	6	(1)								

3.2.1.1 Waterkwaliteit Brabant-Oost

In Oost Brabant zijn 13 controles voorzien op locaties waar sprake is van achterblijvende waterkwaliteit, in combinatie met andere risico factoren. Op een later moment is hier nog een spin-off controle aan toegevoegd. Van de 14 geplande (TCU) controles zijn 8 dossiers (NA en A) uitgevoerd en afgesloten. Van 6 dossiers (NIO) vindt nog aanvullend onderzoek plaats.

De NVWA heeft veel informatie te verwerken, waardoor het kan dat een onderzoek nog loopt of dat het resultaat van de controles nog niet bekend is. Twee controles zijn door de NVWA uitgewerkt: in één geval was sprake van overtreding van de mestregelgeving. Vanuit de omgevingsdiensten is een

relatief groot aantal overtredingen aangetroffen (zes uit zes). Het ging hierbij om afwijkende werking van luchtwassystemen en afwijkingen ten opzichte van vergunningssituatie (huisvestingssystemen/aantallen dieren). Vanuit de Waterschappen zijn weinig overtredingen geconstateerd (één uit negen).

Het kan zijn dat bij een bedrijf meerdere overtredingen speelden. Bij 5 van de 13 gecontroleerde bedrijven zijn geen overtredingen geconstateerd. Uit de integrale controles blijkt dat bij een te groot percentage bedrijven overtredingen zijn geconstateerd.

3.2.1.1.1 Onderzoeken n.a.v. controles

NVWA

De NVWA doet vervolgonderzoek naar aanleiding van aangetroffen omissies tijdens bedrijfsbezoek (of administratief onderzoek op afstand tijdens beperkingen door Covid-19). Gelet op het feit dat de controles bijna uitsluitend een administratief karakter hebben, vinden hercontroles niet of nauwelijks plaats. Het gaat veelal om een afgesloten tijdsperiode waarin de overtredingen plaatsvinden. De periode waarin de overtreding hersteld kan worden is voorbij.

De "Niet Akkoord" controles van de NVWA bij de verschillende onderdelen betreffen allemaal administratieve overtredingen over een afgesloten tijdvak, zoals het niet juist opgeven van de voorraden of het niet juist vermelden van aantallen dieren in hun technische bedrijfsadministratie, het niet correct doen van een opgave aan RVO.NL en het niet juist opmaken van Vervoersbewijzen Dierlijke Meststoffen (VDM). Hier is veelal sprake van administratieve omissies waarbij opzet of grove schuld niet direct voorhanden is.

Waterschap

Het Waterschap heeft in dit deelproject éénmaal een Bestuursrechtelijk sanctie in de vorm van een Waarschuwing(bWS) opgemaakt. Hierop volgt nog een hercontrole.

Omgevingsdiensten

De ODBN heeft bij de gezamenlijke controles met de partners geen overtredingen aangetroffen. Wel heeft de ODBN van 2 bedrijven een melding ontvangen dat de activiteiten zoals vermeldt in de milieuvergunning zijn gestopt. De milieuvergunning van betreffende bedrijven worden ingetrokken.

Van de RUD Limburg en de ODZOB zijn bij de gezamenlijke controles met de partners zeven overtredingen aangetroffen. Zes ervan hebben betrekking op de Wabo (activiteitenbesluit) en één op de Wet Bodembescherming (Wbb). Op één Wabo overtreding en de Wbb overtreding is een voornemen tot Last Onder Dwangsom uitgegaan. Alle locaties met overtredingen worden met een hercontrole opnieuw bezocht (als de maatregelen van Covid-19 dit toelaten).

Het kan zijn dat bij een bedrijf meerdere overtredingen zijn geconstateerd. Bij 5 van de 13 gecontroleerde bedrijven zijn geen overtredingen geconstateerd. Uit de integrale controles blijkt dat bij een te groot percentage bedrijven overtredingen zijn geconstateerd.

3.2.1.2 Waterkwaliteit Limburg-Noord

Deze controles zijn nog niet uitgevoerd. Er is prioriteit gegeven aan gezamenlijke controles vanuit meldingen/ Top 10 Limburg. De controles staan gepland voor begin 2021, maar schuiven evenredig met de verlenging van de Corona-maatregelen op.

3.2.2 Stoppers

Bij 100 bedrijven zijn controles uitgevoerd door de omgevingsdiensten (ODZOB en ODBN) waarbij is gecontroleerd of:

- er nog mest in de kelders is achtergebleven en
- er nog dieren aanwezig waren.

De resultaten van deze controles zijn gedeeld met RVO. RVO gebruikt deze bevindingen om (wanneer dit aan de orde is) de afvoer van mest op deze stoppende bedrijven te kunnen monitoren en of hier bijzonderheden uit naar voren komen.

3.2.3 Planning op planning

Overzicht resultaten	TCU	NVWA			Waterschap			Omgevingsdienst		
		NIO	NA	A	NB	NA	A	NB	NA	A
Varkens/planning op planning	17	8	5	4	1		1	9 ⁽²⁾	2	6 ⁽³⁾

3.2.3.1 Varkens/Planning op Planning

De partners hebben in de Corona-tijd hun jaarplannen naast elkaar gelegd en gekeken, waar het wenselijk en mogelijk is, om bij elkaars activiteiten aan te sluiten. De NVWA heeft de waterschappen en de omgevingsdiensten uitgenodigd om aan te sluiten bij controles op varkensbedrijven. De NVWA controleert bij deze varkensbedrijven of ze voldoende varkensrechten hebben. Daarvoor tellen ze o.a. het aantal varkens op het bedrijf. Bij deze geselecteerde varkensbedrijven zijn nog niet alle controles uitgevoerd of uitgewerkt. Tot op heden zijn er nog geen overtredingen geconstateerd/gerapporteerd.

- Alle 17 geselecteerde dossiers zijn geïnspecteerd
- 9 dossiers zijn inmiddels afgerond
- 8 dossiers zijn fysiek bezocht maar moeten nog afgerond worden
- De Waterschappen in Brabant zijn 2 keer aangesloten bij een Planning op Planning controle
- De omgevingsdiensten zijn 8 keer aangesloten bij een Planning op Planning controle

Door het verschil van systematiek van de jaarplanning bij Omgevingsdiensten, Waterschappen en NVWA is het lastig om een gezamenlijke inspectie in te plannen. De NVWA selecteert haar adressen zo kort mogelijk voor aanvang van het fysieke controlemoment. Waterschappen en Omgevingsdiensten doen dit veelal aan het begin van een kalenderjaar.

3.2.3.2 Onderzoeken n.a.v. controles

NVWA heeft verder bij de Planning op Planning controles (dierrechtencontroles) een aantal rapporten van bevindingen opgesteld voor het niet hebben van voldoende productierechten in relatie tot het aantal gehouden dieren. In 4 gevallen is hier een rapport van bevindingen naar RVO.NL voor opgesteld. Bij één bedrijf viel het aantal binnen de tolerantiegrens.

3.2.4 Derogatie

Overzicht resultaten	TCU	NVWA			Waterschap			Omgevingsdienst		
		NIO	NA	A	NB	NA	A	NB	NA	A
Derogatie	5		4	1			2			2

Het “deelproject” Derogatie bestrijkt zowel het gebied van Oost-Brabant als Limburg-Noord. Hiervoor zijn tot nu toe vijf adressen geselecteerd om gezamenlijk te inspecteren. Deze adressen zijn gezamenlijk geïnspecteerd met de omgevingsdienst (ODBN). Er is één controle akkoord conform regelgeving en vier controles zijn als niet akkoord afgerond.

Het betreft hier overtredingen:

- het niet juist bepalen van de gehalten Stikstof en Fosfaat
- overschrijding van de mineralen Stikstof en Fosfaat uit kunstmest en dierlijke mest t.o.v. de norm
- het niet bijhouden van een inzichtelijke administratie met betrekking tot de mestboekhouding
- het niet tijdig opmaken van een vervoersdocument Dierlijke Meststoffen.

3.2.4.1 Onderzoeken n.a.v. controles

Van de vijf controles derogatie die gezamenlijk zijn opgepakt waren er voor NVA vier “niet akkoord”. De bevindingen hiervan zijn gerapporteerd aan RVO.NL die op een later tijdstip beoordeeld of dit gevolgen heeft voor de door de bedrijven aangevraagde Derogatiebeschikking. Het betreft veelal administratieve omissies. Gelet op het feit dat dit controles zijn over het controlejaar 2018, zal er geen hercontrole plaatsvinden op dit item.

3.2.5 Top 10

Overzicht resultaten	TCU	NVWA			Waterschap			Omgevingsdienst		
		NIO	NA	A	NB	NA	A	NB	NA	A
Meldingen/Top 10 Limburg	9	3	6				2	1		4

3.2.5.1 Top 10 Limburg-Noord

In Limburg Noord waren vijf controles voorzien. Door spin-off is dit gegroeid naar 9 controleadressen. Zes van deze controles zijn uitgevoerd en als “niet akkoord” afgerond. Drie adressen zijn nog in onderzoek. Omgevingsdiensten en waterschap zijn betrokken geweest bij deze controles. Bij één adres is een gezamenlijke controle geweest. Bij drie adressen heeft RUD wel contact gehad met gecontroleerde maar is niet fysiek mee geweest bij controle. Twee bedrijven betroffen een provinciale inrichting. Eén bedrijf leverde een spin-off op van nog 3 bedrijven die gelieerd waren aan het controleadres.

De geconstateerde overtredingen zijn:

- Het niet naar waarheid opmaken van Vervoersbewijzen dierlijke meststoffen
- Niet voldoen aan de verplichting tot mestverwerking
- Productie van spuiwater en foutief opgeven van de voorraden daarvan
- Overschrijding van de fosfaatproductie
- Geen juiste opgave van gegevens aan RVO.NL (AGL).

3.2.5.2 Onderzoeken n.a.v. controles

NVWA

De NVWA heeft bij project meldingen/ top 10 Limburg zes “niet akkoord” geconstateerd. Bij een van deze bedrijven zijn vier spin-off onderzoeken gekomen. Deze 4 spin-off onderzoeken zijn ook nog niet geheel afgerond. De spin-off onderzoeken zijn buiten deze verantwoording gehouden.

Waterschap Limburg

Het Waterschap Limburg heeft in de meldingen top 10 Limburg één keer overtredingen vastgesteld op de Waterwet. Dit levert viermaal een Procesverbaal op voor Strafrecht en eenmaal een Bestuursrechtelijk sanctie in de vorm van een Waarschuwing en een Last Onder Dwangsom .

Omgevingsdienst

Het RUD heeft in een geval van “niet akkoord” de sanctionering samengevoegd met het Waterschap Limburg. Inmiddels heeft betrokken bedrijf faillissement aangevraagd.

3.2.6 Meldingen en Signalen

Overzicht resultaten	TCU	NVWA			Waterschap			Omgevingsdienst		
		NIO	NA	A	NB	NA	A	NB	NA	A
Signalen	3	3								

De NVWA heeft drie meldingen van de Omgevingsdiensten ontvangen. Per melding wordt besloten hoe en met wie de melding wordt opgepakt.

De meldingen hadden betrekking op het uitrijden van drijfmest op bouwland en het aanwenden van compost op niet beteeld terrein. Alle genoemde handelingen vielen binnen het wettelijk kader van de meststoffenwet en zijn daarmee als akkoord afgedaan en teruggekoppeld aan betrokken partijen.

3.3 Aandachtspunten

Covid-19

Sinds 1 juli 2020 zijn er door de verschillende partners weer fysieke controles toegestaan en gedaan. Gelet op de huidige dreiging van Covid-19 zullen ondernemers zeker het argument Covid-19 gebruiken om fysieke inspecties te weren. Verder is ook het punt van drie niet verwante relaties een aandachtspunt. Als meerdere partners met elkaar op pad gaan moeten hier met de ondernemer afspraken over gemaakt worden. Soms is één samenwerkingspartner bewust niet aanwezig bij de kennismaking/bespreking van de gecontroleerde om voornoemde reden. Terwijl we dit verslag opmaken is er mogelijk sprake van een verlenging van de maatregelen voor Covid-19. De samenwerkingspartners gaan hier verschillend mee om. Dit maakt fysieke bedrijfsbezoeken lastiger. Mede omdat een inschatting van de risico's (1,5 meter regel en aantal bezoekers) vooraf aan een bedrijfsbezoek moeilijk is in te schatten. We kijken naar wat er wel mogelijk is, partijen stemmen dit vooraf met elkaar af.

Afstemming resultaten

De praktijk wijst uit dat verschillende partijen op verschillende manieren hun resultaten verwerken. In het kader van het project is het belangrijk om hier eenheid in te creëren, zodat we tijdig en eenduidig resultaten kunnen communiceren en duidelijk wordt in welke mate ze bijdragen aan de doelstellingen.

Op basis van omissies treden de partners op tegen de ondernemers. In een aantal gevallen zijn er per bedrijf meerdere Strafrechtelijke of Bestuursrechtelijke rapporten opgemaakt. Dit maakt dat de aantallen rapporten niet één op één zijn over te zetten op het aantal “niet akkoord” controles.

Tabel 4: Overzicht Onderzoeken niet akkoord controles(2)

Overzicht resultaten	NVWA				Waterschap			Omgevingsdienst		
	NA	BR	SR	Her	BR	SR	Her	BR	SR	Her
Waterkwaliteit O-Brabant	9	6 ⁽¹⁾			1		1	6		6
Varkens/planning op planning	7	5								
Meldingen/Top 10 Limburg	6	6			2	4 ⁽¹⁾	2	1		1
Derogatie	4	4								
Signalen	0				-					
Totaal		21			3	4		7		7

Toelichting:

NA: niet akkoord

BR: BestuursRecht

SR: StrafRecht

Her: hercontrole uitgevoerd

⁽¹⁾ Op een bedrijf met een “Niet Akkoord” controle kunnen meerdere bestuursrechtelijke of strafrechtelijk rapporten opgemaakt worden.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Corona/Covid-19

De Corona-crisis was afgelopen jaar van grote invloed op het project. De omschakeling naar nagenoeg volledig digitaal werken eiste een deel van de aandacht op. Door de maatregelen was fysiek bij elkaar komen nauwelijks mogelijk en ook gezamenlijk controleren werd, wanneer het al kon, een grotere uitdaging waar goede afstemming vooraf voor nodig was. Hetzelfde ging op voor de interne en externe communicatie. Desondanks is het grotendeels gelukt om de geplande 30 controles uit te voeren en af te ronden. Dat is iets om trots op te zijn.

Samenwerking

Ondanks bovengenoemde Corona-problematiek zijn de deelnemende partijen dit jaar veel dichter bij elkaar gekomen. Dat ging niet vanzelf. Het blijkt lastig om als grote partijen samen te werken, ieder vanuit zijn eigen visie, met eigen belangen en vooral ook eigen werkwijzen. Via afstemming (kernteamoverleg) en interne communicatie (digitale bijeenkomst, nieuwsbrief) werken we hier aan. We zijn nog niet op het punt dat GGH-mest een vanzelfsprekend uitvoeringsonderdeel is bij alle partijen, maar we weten elkaar te vinden en stemmen met elkaar af hoe we verder gaan. Dat geeft enthousiasme en betrokkenheid. Informatie-uitwisseling en data-analyses verlopen goed. Zo hebben we in 2020 resultaten weten te behalen en van daaruit bouwen we verder.

Resultaten

Tot nu toe kan opgemerkt worden dat het aantal controles waarbij afwijkingen wordt gevonden te groot is. De overtredingen leiden niet altijd tot illegale emissies, maar soms ook wel. Maar ook kleine overtredingen moeten we aanpakken, juiste administraties en een goede werking van luchtwassers zijn belangrijk. Elkaars expertise gebruiken is hierbij belangrijk. Het doel van het project GGH-mest is het vergroten van de naleving van mestregelgeving en zo bijdragen aan verbetering van de waterkwaliteit. Een goed naleefgedrag is zeker in gebieden waar al sprake is van een slechte waterkwaliteit van groot belang en ook belangrijk voor een gelijk speelveld in de sector. Ook is het belangrijk om als handhavers niet tegen elkaar te worden uitgespeeld. Het samen op pad gaan sluit dit zo goed als uit. Van zeer grote misstanden was bij de huidige controles geen sprake.

4.2 Aanbevelingen

Verbeteren aansluiting projectonderdelen

We willen een 'overlap' creëren in de onderdelen Analyse, Uitvoering en Communicatie. Door leden uit de diverse groepen wanneer nodig bij elkaar aan te laten sluiten. Dit zorgt voor snellere en betere afstemming en communicatie kan makkelijker inhaken op wat er speelt. Daarnaast krijgen de verschillende projectonderdelen een beter beeld van elkaars taken en raken zij beter op elkaar ingespeeld.

Ook is het belangrijk dat iedereen toegang heeft tot het opgezette informatie platform (teams-omgeving). Er moet nog een oplossing worden gevonden voor NVWA-medewerkers, omdat de NVWA het gebruik van Teams nog niet toe staat. RVO kan momenteel wel 'passief' gebruik maken

van Teams, maar kan niet 'actief' plannen en gebruik maken van bestanden in Teams Verder uitwerken gezamenlijke doelen en verwachtingen

Terwijl we doorgaan met de uitvoering van het project, willen we tegelijkertijd ook aandacht houden voor de doelen waarom we aan tafel zitten. Zo zien we dat het GGH-mest project ook bijdraagt aan het behalen van de KRW-doelen. Deze verbinding willen we in 2021 verder specificeren. Daarnaast is inzicht in elkaars doelen en verwachtingen noodzakelijk om de samenwerking verder te ontwikkelen. Afgelopen jaar is gebleken dat dit per partij kan verschillen en dat kan tot onbegrip en vertraging leiden.

Resultaten vertalen naar bijdrage doelstellingen

Met de voorziene analyses en inspecties die in 2021 gaan plaatsvinden wordt in 2021 wederom, met gelijke inspanning als 2020 risicogericht toezicht gevoerd binnen de hele mestketen.

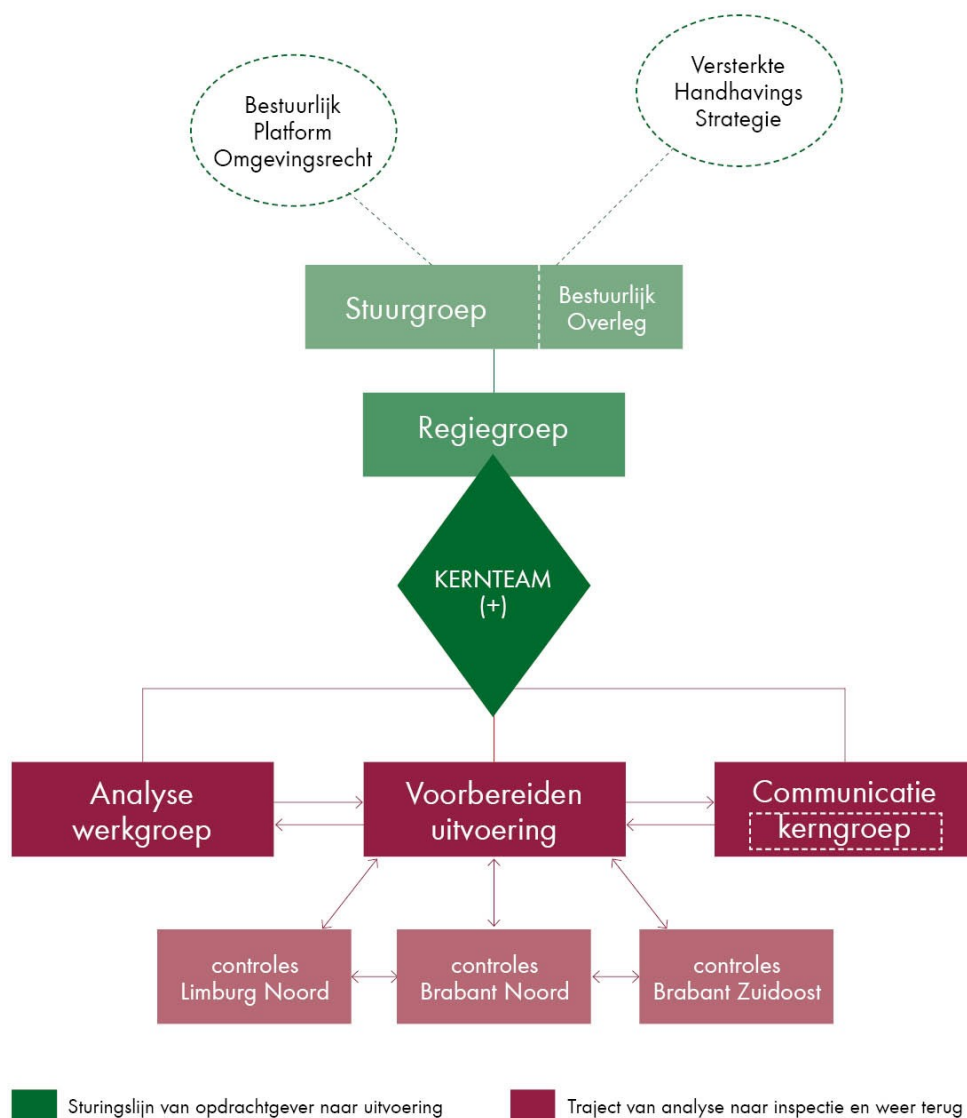
Op de volgende punten blijven we ons ontwikkelen:

- Gezamenlijk rapporteren verbeteren via een gezamenlijk platform en duidelijke formats;
- Betrokkenheid vergroten door het verhaal achter het verhaal te laten zien (bijv. via casuïstiek en het samenbrengen kennis van partijen)
- Eenduidige voorbereiding en uitvoering van gezamenlijke controles op basis van een uitgewerkte checklist, gevoed met ervaringen van de controles;
- Verbeterde monitoring van de voortgang via een gezamenlijk platform (Teams).
- Interne en Externe communicatie, communicatie in alle fases van de cyclus betrekken, zodat we op de juiste momenten intern en extern communiceren.
- Versterken afstemming met beleid (water, bodem), gerelateerde sporen (strafrechtelijk, verbinding met OM) en thema's (ondermijning, BIBOB, veiligheid)

Deze acties zorgen ervoor dat we sneller kunnen schakelen en vooral dat we dat doen met de neuzen in dezelfde richting. Het samenwerken wordt dan meer een gewoonte en behoeft dan minder sturing.

Bijlage 1 Voornaamste figuren uit “Notitie sturing en organisatie” van oktober 2020

Organisatiestructuur Gebiedsgericht Handhaven Mest Oost-Brabant en Limburg-Noord

Notitie sturing en organisatie
figuur 2: Organisatiestructuur GGH-Mest

Notitie sturing en organisatie

figuur 3: Verbindingen tussen analyse, uitvoering en communicatie

Bijlage 2 Communicatiemiddelen

2.1 Handleiding persbericht GGH Mest op hoofdlijnen

Om de ontwikkeling van een persbericht over GGH Mest in goede banen te leiden is een handleiding samengesteld waarmee stap voor stap de voortgang zichtbaar is gemaakt. In dit document een samenvatting op hoofdlijnen van de handleiding.

Vooraf

Vanuit de Regiegroep wordt een briefing gegeven over een te ontwikkelen persbericht, of vanuit de Werkgroep Communicatie wordt een advies gegeven een dergelijk bericht te ontwikkelen. Bij de opdrachtverstrekking door de Regiegroep wordt aangegeven of het een gezamenlijk persbericht of een persbericht vanuit één van de projectpartners is, welke bestuurder de woordvoering verzorgt, en wat de beoogde publicatiedatum is.

Trekker

Vanuit de Werkgroep Communicatie wordt een trekker aangesteld die voor ontwikkeling en afstemming van het concept persbericht zorgt. In samenwerking met de leden van de Werkgroep Communicatie (via Teams) wordt zo een concept bij het Kernteam aangeboden. Na fiattering daar, gaat het persbericht naar de voorzitter van de Regiegroep voor finale goedkeuring.

Parallel aan dit traject zorgt de trekker voor een Q&A en nadere briefing richting bestuurder die de woordvoering gaat verzorgen.

Verspreiding

De trekker is verantwoordelijk voor de distributie:

- Intern via de leden van de Werkgroep Communicatie naar de achterliggende projectpartners voor het informeren van de medewerkers over de publicatie van het persbericht. Daarbij wordt het tijdstip waarop het bericht intern verspreid mag worden aangegeven;
- Extern naar lokale, regionale en nationale (vak)media, zoals in de voorbereidingen is afgestemd. Op deze manier kan ervoor worden gezorgd dat de in- en externe publicatie synchroon verloopt en men als medewerker het nieuws niet via de media hoeft te vernemen, maar tegelijk met de media op de hoogte wordt gebracht.

De trekker coördineert tevens de afhandeling van de (interview)vragen die er vanuit de media worden gesteld. Waar nodig betreft hij daarbij de woordvoerder.

Evaluatie

De trekker zorgt dat er een mediarapport wordt opgesteld waarin alle publicaties, inclusief social media, zijn terug te vinden. Tevens gaat de trekker na hoe het hele traject van opdrachtverstrekking tot publicatie is verlopen en komt met eventuele verbeteruggesties voor een volgend persbericht.

Versie 17 augustus 2020

2.2 Persbericht juli 2020

Controleurs in gesprek met agrarisch ondernemers over mestverwerking
--

Zorgen om waterkwaliteit in sloten Oost-Brabant

Uit watermonsters die waterschap Aa en Maas en waterschap De Dommel regelmatig nemen blijkt dat de waterkwaliteit in het oostelijk deel van Brabant in bepaalde gebieden achterblijft. Watermonsters laten daar een hoog gehalte aan stikstof en fosfor zien, wat duidt op te veel aan meststoffen in het water. De waterschappen gaan, samen met partners de NVWA en de Omgevingsdiensten, controleren of mest op de juiste wijze wordt bewerkt en toegepast. Het niet correct toepassen kan grote effecten hebben op de waterkwaliteit.

Gezamenlijke inspectie

Tijdens een gezamenlijke inspectie gaan controleurs de komende weken in gesprek met een aantal agrarische ondernemers in het gebied. Ze proberen de oorzaak te achterhalen en kijken of er sprake is van opzet. Dat hoeft niet altijd het geval te zijn. Door een gecombineerde inspectie uit te voeren, kunnen met de ondernemers alle onderdelen rond het aanwenden, scheiden en afvoeren van meststoffen worden gecontroleerd. Als de controleurs constateren dat er sprake is van overtreding van wet of regelgeving kan handhavend opgetreden worden.

Kwaliteit van oppervlakte- en grondwater

Schoon water, zowel oppervlakte- als grondwater, is van belang voor natuur, milieu en de agrarische sector zelf. Slechte naleving van regels rond het gebruik van mest schaden het milieu, vooral de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater. Door overbemesting en lozingen kunnen stikstof- en fosforverbindingen in het oppervlakte- en grondwater terecht komen. Dat kan zorgen voor algengroei en zuurstofloosheid. Dit leidt tot verslechtering van de (grond)waterkwaliteit en de biodiversiteit.

Samenwerken aan de verbetering van de waterkwaliteit

Waterschappen Aa en Maas, De Dommel en Limburg, provincies Noord-Brabant en Limburg, gemeenten, omgevingsdiensten, NVWA, RVO, LNV en het OM werken samen aan een betere naleving van de mestwetregelgeving en het terugdringen van overtredingen met mest.

Noot voor de pers, niet voor publicatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ingeborg Riedstra, woordvoerder waterschap Aa en Maas iriedstra@aaenmaas.nl of telefonisch 06-83150576

Waterschappen in Zuid-Nederland gaan strenger controleren of het uitrijden van mest wel volgens de regels gebeurt.

'Dumpers mest zijn criminelen'

Waterschappen in Zuid-Nederland gaan strenger controleren op het uitrijden van mest. De controles richten zich vooral op bedrijven die bewust de regels negeren, stelt dijkgraaf Patrick van de Broek van Waterschap Limburg. „Het is geen heksenjacht. Schoon oppervlaktewater is in ieders belang.”

De NVWA en de waterschappen Aa en Maas, De Dommel en Limburg, de provinciale omgevingsdiensten, RVO, het ministerie van LNV en het OM maakten afgelopen zomer bekend dat ze gezamenlijk optrekken in het tegengaan van de hoge stikstof- en fosforbelastingen in het oppervlaktewater. Daartoe gaan ze controleren of mest op de juiste wijze wordt bewerkt en toegepast. Tijdens gezamenlijke inspecties gaan controleurs in gesprek met boeren. Door een gecombineerde inspectie uit te voeren, kunnen met de ondernemers alle onderdelen rond het aanwenden, schieden en afvoeren van meststoffen worden gecontroleerd. Deze aankondiging zorgde bij boeren voor argwaan. Ze werden openlijk als vervuiler aangewezen. Terwijl door gemeentelijke overstromen honderden vissen het loodje legden op dat een beek door een of andere koting is voorzien van een schuimkraag. Aan dergelijke feiten en veroorzakers wordt veelal weinig richtbaarheidsgegeven, vinden boeren.

Geen heksenjacht

„Dit gezamenlijk optrekken van diverse instanties moet niet gezien worden als een heksenjacht op veehouders”, onderstreept Patrick van der Broek, de dijkgraaf van Waterschap Limburg. „Inliggende. Wij willen juist samen met de boeren optrekken om het oppervlaktewater nog schoner te krijgen. Dat is in ieders belang. Immers, voldoet de waterkwaliteit niet aan de landelijke norm, dan is de kans groot dat politiek Den Haag de bemestingsnormen verder aanscherpt. En dat is zeker niet in het belang van de agrariërs. De bemestingsnormen voor de zand- en lössgrond zijn immers al heel scherp.”

Volgens de dijkgraaf houdt het overgrote deel van de Limburgse boeren zich goed aan de bemestings- en uitrijregels. „Er lopen echter enkele collega's rond die de regels aan hun laars lappen. Ze brengen daarmee de hele sector in diskrediet. En dat kan niet de bedoeling zijn.”

Persoon en bedrijven die bewust mest dumpen of percelen overbemesten, betitelt Van der Broek steevast

als criminelen. „Die pakken we keihard aan. De effecten die dergelijke personen met hun activiteiten veroorzaken, zijn niet alleen heel schadelijk voor het water maar ook voor de hele agrarische sector.”

In de praktijk stoot het waterschap ook op situaties veroorzaakt door boeren die omwettend een overtreding begaan. „In zo'n geval treden we eerst adviserend op. Bij herhaling vertellende we”, zegt Van der Broek. Hij vindt dat agrarische ondernemers ook aandacht moeten hebben voor 'vreemde' activiteiten in het veld en deze ook moeten melden. Het besluit van de voornoemde instanties om gezamenlijk op te trekken, vindt Van der Broek een goede zaak. „In het verleden liep het opsporen van notoire overtreeders moeizamer. We werkten langs elkaar heen en gegevens mochten niet worden uitgewisseld.” Volgens de dijkgraaf is er de afgelo-

“

De activiteiten van dergelijke criminelen zijn schadelijk voor alle boeren

pen twee jaar al veel geïnvesteerd in de voorgenomen samenwerking en zijn al gezamenlijke acties uitgevoerd. Het coronavirus heeft het gezamenlijk optrekken dit jaar afgeremd. De (beperkte) resultaten van de bedrijfsbezoeken van 2020 zal het waterschap begin 2021 presenteren. „We hebben enkele personen, die bezig waren met illegale activiteiten, kunnen pakken”, aldus de dijkgraaf.

Vervuiling door overstromen

Boeren ervaren dat heel vaak naar hun wordt gewezen als vervuiler van het oppervlaktewater. Terwijl bekend is dat de melkveestee van andere vervuilingbronnen, zoals medicijnresten, in het oppervlaktewater veel groter zijn dan tot dusver gedacht. Daarnaast vormen riooloverstromen, na een heftige regenbui, ook grote vervuilingbronnen.

Afgelopen zomer was dit duidelijk zichtbaar in de Geleenbeek tussen Geleen en Sittard. Binnen enkele we-

ken dreef daar twee keer honderden dode vissen in het water. Oorzaak: een gemeentelijk overstort die niet aan de afvoer voldeed. In oktober was dezelfde beek dagenlang voorzien van een witte schuimkraag. Oorzaak: zeepresten van een wasruimte die door een storing in een zuiveringinstallatie in de beek terecht waren gekomen.

Heftige regenbuien

Midden augustus was de Kabroeksebeek in Horst-Amerika sterk vervuild. Oorzaak: een storing in een gemeentelijk rioolwater in de beek terecht kwam. „Vervuiling van beken is steeds vaker het gevolg van heftige regenbuien, waardoor de (gemeentelijke) riooloverstorten”, vertelt Arnold Jansen, lid van het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg. „Bij een storing van een gemeentelijk rioolwater komt ongezuiverd rioolwater rechtstreeks in de beek terecht, met alle gevolgen van dien. Als waterschap zijn we daarom intensief bezig om het aantal overstromen te verminderen. Gemeenten roepen we op om buffervoorzieningen bij de overstromen aan te leggen.”

Als voorbeeld wijst Jansen naar een overstort op de bovenloop van de Noord-Limburgse Tiebeek. „Deze voldoet niet aan de doelstelling van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Nu wordt deze overstort voorzien van een buffervoorziening.”

Probleem is dat grootschalig de gemeenten verantwoordelijk zijn voor deze overstromen en de aan te leggen buffervoorzieningen. „Aan dergelijke aanpassingen hangt veelal een hoog prijskaartje”, weet Jansen. Van der Broek erkent dat medicijnresten een belangrijke vervuilingbron vormen. „Landelijk is een onderzoek opgestart om dit terug te dringen. Wij starten in Sintelveld een proef om medicijnresten vergaand uit het afvalwater te halen”, aldus de dijkgraaf.

Tekst: Guus Quisen
Beeld: Ellen Meinen

Wilt u reageren?
redactie@stal.nl
of tel. 0314 - 62 64 38

2.4 Overzicht van gemeenten die de samenwerkingsafspraken al hebben ondertekend.

ODBN gemeenten

1	Meerijstad
2	Cuijk
3	Grave
4	Mill en St. Hubert
5	Boxtel
6	Sint-Michielsgestel
7	Boekel
8	Landerd
9	Uden
10	Bernheze
<i>Totaal</i>	<i>10 van de 16 gemeenten</i>

ODZOB gemeenten

1	Someren
2	Helmond
3	Laarbeek
4	Reusel de Mierden
5	Oirschot
6	Eersel
<i>Totaal</i>	<i>6 van de 21 gemeenten</i>

RUD Limburg-Noord

1	Nederweert
2	Horst aan de Maas
3	Peel en Maas
4	Venray
<i>Totaal</i>	<i>4 van de vijftien gemeenten. Dit betreft de meest betrokken gemeenten.</i>